A°. 1839. N°. 29.

DONDERDAG DEN 11den APRIL.

SURINAAMSCHE COURANT.

PARAMARIBO.

Gouvernements Secretarij.

PARAMARIBO, *den 8 April 1839.*

Alzoo het Gouvernement besloten heeft, de Slaven *CAJUIT* en *CASPER*, eerstgemelde aankomende de Plantaadje *Frederikslust*, en laatstgemelde, welker behoord hebbende aan de Plantaadje *Herstelling*, en thans bekend staande ten name van JAMES MACKILLOP en JOHN YOUNG, van derzelver meesters over te nemen, ten einde aan dezelve Slaven, tot belooning voor bewezene diensten en betoonde trouw, den schat van vrijdom te schenken.

Zoo worden opgeroepen, alle degenen die vermeenen mogten eenige redenen te hebben, zich daartegen te mogen verzetten, om binnen den tijd van *acht* dagen, na de dagteekening dezer, van hun vermeend regt of pretentie ter Gouvernements Secretarij aanteekening te doen; zullende na verloop van dien tijd, de bedoelde *Brieven van Manumissie* worden uitgereikt.

De Gouvernements Secretaris,
G. S. DE VEER.

Gouvernements Secretarij.

PARAMARIBO, *den 10 April 1839.*

(1542) Alzoo MOZES NUNES MONSANTO, in qualiteit als generale gevolmagtigde van SAMUEL HANANJA DE MEZA, zich bij rekest aan den Gouverneur Generaal *ad interim*, heeft geadresseerd, met verzoek om de Slavenmagt van den Houtgrond *Rama*, gelegen in de divisie *boven Suriname*, van gemelden Grond af- en op den privé-naam van zijnen principaal voorroemd, over te doen schrijven

Zoo is het, dat Zijn Hoog Edel Gestrenge goedgevonden heeft, alvorens hierop te disponeren, op te roepen al de genen, welke vermeenen mogten eenige redenen te hebben, zich hiertegen te verzetten, om binnen den tijd van *veertien* dagen, na de dagteekening dezer, van hun vermeend regt of pretentie ter Gouvernements Secretarij aanteekening te doen; zullende na verloop van dien tijd, door den Gouverneur Generaal *ad interim* zoodanig worden gedisponeerd, als bevonden zal worden te behooren.

De Gouvernements Secretaris,
G. S. DE VEER.

SCHEEPS-TIJDINGEN.

BINNENGEKOMEN.

Den 6den dezer, de Engelsche Schoener *Guiana*, Kapt. G. M. Forbes, van Berbice, hebbende 3 dagen reis; Passagier: de Heer D. L. Stuart.

Den 7den, het Schip *de Jonge Lodewijk Antonie*, Kapt. R. Tjebbes, hebbende 34 dagen reis; Passagiers: de Heer Kolonel P. Balfour van Burleigh, met Mevrouw dezelfs Echtgenoote en verdere Familie-leden, W. C. Kennedy met deszelfs Bediende, Frans van Brouwerslust.

Idem, het Schip *Clarina Adrianna*, Kapt. A. P. Havinga, hebbende 32 dagen reis; Passagiers: de Eerwaarde Heeren Jacobus Grooff en Theodorus Kempkenaar, C. Priesters, de Heeren G. A. Bouve en S. Kramer — Beide van Amsterdam.

Den 7den dezer, is van de rivier *Corentijn* naar Zee gezeild, Z. M. Transport-Schip *MERWEDE*, gecommandeerd door den Luitenter Zee, 1ste Klasse W. STORT; geladen met *Honderd Elf* stuks Balken, diverse Houtsoorten, als: *Bolletrie*, *Cabbes*, *Ceder*, *Groenhart*, *Kopie*, *Krapa*, *Locus* en *Pelmenhart*; *Hout* en *Wane*, te zamen metende *Vijfduizend Achthonderd* en *Tien* kubiek voeten.

PARAMARIBO, *den 10 April 1839.*

Een onzer geabonneerden, de vriendelijkheid gehad hebbende, ons ter te zenden het 36de No. van den *Avondbode*, hetwelk opgenomen zijn, eenige belangrijke bijzonderheden uit het leven van den Heer J. C. RIJK, benoemd tot Gouverneur Generaal der Nederlandsch West-Indische Bezittingen, hebben wij gemeend de ingezetenen dezer Kolonie, dienst te bewijzen door dat levensberigt, in deszelfs geheel, in ons blad op te nemen, ons verzekerd houdende, dat het ieder niet dan bijzonder aangenaam kan zijn, bekend gesteld te worden met hem, aan wien het bestuur dezer gewesten, door Z. M. den Koning is toevertrouwd.

De UITGEVER.

Julius Constantijn Rijk,

Benoemd Gouverneur-Generaal der Nederlandsch West-Indische bezittingen.

Aan niemand, die het met den bloei en de welvaart onzer Oostersche en Westersche bezittingen wel meent, kan het onverschillig zijn, aan welke handen het bewind over die gewesten wordt toevertrouwd; daarom juichte elk, die den kapitein ter zee RIJK kende, en vernam, dat hij door de wijsheid des Koning tot Gouverneur Generaal van onze West-Indische bezittingen was benoemd, deze keuze toe. Deze benoeming opent, naar het algemeen gevoelen voor onze volkplantingen aldaarreene gelukkige toekomst.

Het zal niet ongepast zijn de lezers van den *Avondbode*, zoo naauwkeurig dat mogelijk is, met het leven en bedrijf van denzen verdienstelijken man bekend te maken.

Julius Constantijn Rijk werd op den 14 Januarij 1787 te *Medemblik* geboren, alwaar zijne ouders destijds tijdelijk te *Amsterdam* vertoevende, zich voor een' korten tijd hadden nedergezet.

Reeds in zijn knapenjaren was hij in 's lands zeedienst getreden. Van hem kan gezegd worden, dat hij, als zoo vele andere uitstekende mannen van vroeger en lateren tijd, van onderen op begonnen is. Zijn ijver en naauwgezet pligtbetrachten bleven niet onopgemerkt, en zijn goedaardig en bemiddelijk voorkomen dekte dagelijks zijner superieuren.

Na den vrede van *Amiens* werd hij, op zijn verzoek, uit 's lands dienst ontslagen, en beproefde zijn geluk ter koopmanschap te beproeven. Hij voer op *Engeland*, daarna op de *West*, en eindelijk op *Indien*, en liet zich met de borst tus op de overige scheepsbevoegdheden waren op hunne bijkans onwolvaste bodems gebleven. Wie weet niet, hoeveel zeemanschap er moest gemaakt worden, om den burgers het lastige van een beleg draglijk te maken, en den Franschen niet van Hollandsgeaardheid verdacht te schijnen. Daarbij kwam geldgebrek, waarin Verheull niet door gedwongen heffing, maar door gewaarborgde leening voorzag. De naauwe insluiting aan de landzijde, en de waakzaamheid der Britten op zee belette de communicatie met *Parijs*. Verheull stond op zijne eigene verantwoordelijkheid; want, daarop had hij gerekend hadden zeker niet, dat hij *den Helder* tegen Hollanders en Russen zou moeten verdedigen.

De bezetting zag zeer wel in, dat zij op zulk een verwijderd punt, van alle hulpbronnen verstoken, eindelijk zou moeten bukken, was niet voor geweld dan voor gebrek; en men mompelde, en liet zich van lieverlede al luider hooren, om het eskader in brand te steken, de forten te laten springen, het *Nieuwe Diep* te stoppen, den zeedijk door te breken, en met de beide Fransche fregatten, *la Meuse* en *de IJssel* te ontsnappen. Grooverstamp had *Noord-Holland* met kanonnen treffen; en hij mag gezegd worden zich bij het vaderland verdienstelijk gemaakt te hebben, die den troep der wanhoop en waak heeft weten voor te komen.

Die onderscheiding en die eer konnen RIJK toe. In het gelid staat hij den admiraal over, daar er geene dagelijkheid bestond, om *Parijs* bevelen op orders te ontvangen, zich zelf derwaarts te begeven, met het gouvernement te handelen, om hulp te vragen of tot eene uiterste verdediging, of eene eervolle overgave. Die laatste deden hem schriftelijk en mondeling moe-

raal de Winter, en toen het koninkrijk *Holland*, door den zoon van het hoofdhuis, de troonen bouwde en stoopte, werd verheull vergeselde RIJK den admiraal naar *Parijs*, en won door zijne fijne beschaving de bijzondere toegenegenheid van den minister Decres.

Na een tweejarig verblijf in *Frankrijk's* hoofdstad, keerde hij naar *Texel* terug, werd bevorderd tot luitenant der eerste klasse, en kreeg in last, de plaatselijke aangelegenheden van *den Helder* op te nemen, welke plaats men voornemens was tot eene onverwinbare stelling te versterken.

Na den dood van de Winter werd hem door denzelfs opvolger, den admiraal Verheull, de vereerende taak opgedragen, om eene kaart van de Texelsche gaten te ontwerpen, en hij slaagde daarin zoo gelukkig, dat hij niet alleen de welverdiende goedkeuring van den admiraal verwierf, maar dat ook zijn werk later (1816) op gezag van het Nederlandsch Gouvernement werd uitgegeven, en nog altoos gebruikt wordt.

Het gezegende uur, waarin het Nederlandsche volk de hatelijke kluisters en kleuren verwierp, het geliefde Oranjehuis terug riep, en, met de wapenen in de vuist, tegen dezelfs verdrukkers te velde trok, of ze in hunne vestingen bestookte, bragt RIJK, gelijk menigeen der zijner wapenbroeders, in een' pijnlijken toestand. De liefde tot zijn vaderland won hier het pligtgevoel; alleen de dankbaarheid voor ontvangen gunstbetoon en persoonlijke verkleefdheid aan zijnen chef beslisten zijne keuze. Hij vergeselde hem naar het forT *Lasalle* (thans *Helvoetsluis*), en droeg niet weinig bij tot handhaving van orde en rust, toen de beweging van overijst ontstond, die de bedoelde bedreigde.

Merkwaardig was de stelling van den admiraal Verheull. Naar zijne overtuiging, meende hij, en hield vast dat *Napoleon*, dien hij bewonderde, en wiens roem de eenen Hollander vervulde, lief had, hem had aanbevolen, ook zelfs vaderlandsch goed tegen zijn eigen vaderland te moeten verdedigen; hij was echter te veel Nederlander, en zijn karakter te grootmoedig, om zijne medeburgers te kwellen, of zijn vaderland te benadeelen, waar hij het sparen kon. Daarvan getuigen nog heden ten dage degenen, die toenmaals aan *den Helder* woonden, met dankbare herinnering.

Het waren meestal Franschen, die de bezetting uitmaakten; alleen onder zijne staf stonden bij, behalven eenige Polen, twee Hollandsche officieren, de kapiteins, Enneking en van Son. De overige scheepsbevoegdheden waren op hunne bijkans onwolvaste bodems gebleven. Wie weet niet, hoeveel zeemanschap er moest gemaakt worden, om den burgers het lastige van een beleg draglijk te maken, en den Franschen niet van Hollandsgeaardheid verdacht te schijnen. Daarbij kwam geldgebrek, waarin Verheull niet door gedwongen heffing, maar door gewaarborgde leening voorzag. De naauwe insluiting aan de landzijde, en de waakzaamheid der Britten op zee belette de communicatie met *Parijs*. Verheull stond op zijne eigene verantwoordelijkheid; want, daarop had hij gerekend hadden zeker niet, dat hij *den Helder* tegen Hollanders en Russen zou moeten verdedigen.

De bezetting zag zeer wel in, dat zij op zulk een verwijderd punt, van alle hulpbronnen verstoken, eindelijk zou moeten bukken, was niet voor geweld dan voor gebrek; en men mompelde, en liet zich van lieverlede al luider hooren, om het eskader in brand te steken, de forten te laten springen, het *Nieuwe Diep* te stoppen, den zeedijk door te breken, en met de beide Fransche fregatten, *la Meuse* en *de IJssel* te ontsnappen. Grooverstamp had *Noord-Holland* met kanonnen treffen; en hij mag gezegd worden zich bij het vaderland verdienstelijk gemaakt te hebben, die den troep der wanhoop en waak heeft weten voor te komen.

Die onderscheiding en die eer konnen RIJK toe. In het gelid staat hij den admiraal over, daar er geene dagelijkheid bestond, om *Parijs* bevelen op orders te ontvangen, zich zelf derwaarts te begeven, met het gouvernement te handelen, om hulp te vragen of tot eene uiterste verdediging, of eene eervolle overgave. Die laatste deden hem schriftelijk en mondeling moe-

ten worden medegedeeld, om, bij gebiedende noodzakelijkheid, zich van den eersten te kunnen ontdoen. Verheull staat verstomd over dit stout bestaan, doch juicht den moedigen ondernemer toe. Het was het eenigste redmiddel. Maar, hoe de onderneming uitgevoerd? te lande is het onmogelijk: ter zee? zij is bedekt met Engelsche kruisers, die dagelijks de keegaten bespieden, en, of dit niet genoeg zij, de drijvende ijsstroom bespot zijne poging. Nog meer: de togt moet ook van binnen geheim blijven, ten einde den schijn van achterdocht voor te komen.

Rijk laat zich door geene gevaren afschrikken. God helpt, die zich zelven helpen! In den nacht van den 12 Februarij 1814 gaat de onverschrokken zeeman naar zijne bestemming, in eene open visscherschuit, gevoerd door Frans Ooms en diens ouden knecht. Met moeite boende het ranke vaartuig door de ijsschollen heen en ontsnapte de kruisers. Met schrik en ontroering hooren de schipper en zijn knecht, (eerst in volle zee) dat de bestemming naar eene Fransche haven ligt. Uit afkeer tegen al, wat Fransch is, en uit vreeg voor het gevaar van genomen te worden, weigeren zij hunne hulpe en dreigen terug te keeren; maar de vaste houding van Rijk en zijne minzame overreding overwinnen hunnen weerzin. Op den 15 stapt hij te *Duinkerken* aan wal. De verspreiding van de legers der bondgenooten noodzaakte hem zijnen togt langs de kust over *Bologne* naar *Parijs* voorts te zetten, waar hij op den 20 aankwam.

Bevordering viel hem ruimschoots ten deel van den minister Deeres, die hem reeds vroeger had leeren hoogachten. Het gedrag der bezetting werd goedgekeurd. Men verdedigde niet te min de vesting tot geenen prijs te moeten overgeven. Men wil versterking naar den *Helder* zenden; Rijk bewerkt, dat dit onmogelijk is. Dan moet al, wat kan, vernield worden, en het garnizoen zich op de twee Fransche legeplaatsen inschepen. Ook dit gevoelen bestrijdt Rijk als nutteloos en zeevs onuitvoerbaar. „Wat zullen wij dan doen?" vraagt men hem, en nu laat hij al zijne begaafdheden schitteren. Hij beroept zich op de erkende trouw en den moed van zijnen commandant, stelt voor, hem onbepaalde vrijheid te laten naar omstandigheid te handelen, hem de voortzetting der verdediging, *de bewaring der vlaat*, en, zoo er de nood toe dreng, een eervol verdrag naar alle krijgseer toe te vertrouwen. De vrijmoedige taal van den zonen Hollander, de kracht der vriendelijke overreding, Rijk van zelfs doen eigen, laten niet na den gewenschten invloed uit te oefenen.

Intusschen, was hem verpligt de onderhandelingen met Rijk, onder de oogen der keizers te brengen, en zijnen val te verhaasten. De voorbijgaande zegeprachten op Blücher hadden dat trotsch gemoed en nieuwe hoop ontvlamd, en minder handelbaar gemaakt. Alhaag het duurde tot den 7 Maart, eer er stellige orders aan het Ministerie konden Rijk ontslag verstrekt, met bevel zich naar zijnen post. Doch het lag niet in zijn plan deze stipte orders te ontvangen, en hij verdeelde met de zelve bekend gemaakt te worden, daar onderscheidene hindernissen hem zouden kunnen verpligten dezelve aan de galven prijs te geven, en zijne zending, in dit geval, nutteloos maakte afbreken, en het bedoelde gevolg moesten missen. De minister liet zich, na eenige weerstreving, van de billijkheid en het doelmatige zijner handeling overtuigen, en deelde hem mede, dat hij bijbehoud der vesting zoo lang mogelijk te behouden, ten einde, bij voorkomenden vredehandel met krijgsheer tot een point van schadeloosstelling of vergoeding te kunnen strekken. Tegelijk werden hem duizend francs (*) in goud, ter hand gesteld, ter voldoening van soldij.

Blijmoedig verliet Rijk *Parijs*; als nu van hoogerhand de order medevoerende om uit te voeren, hetgeen Verheull, in tegenspraak met de Fransche officieren, vernomen, niet te doen; doch van wien kwalen wil hij, zonder aangetuigen van het Fransche ministerie, niet ergerlijk had te schroomen. Alleen deze vraag bleef over: hoe behouden naar den *Helder* terug gekeerd. Het was, trouwens, meer dan waarschijnlijk, dat zijn overigt rechtbaar was geworden, zoo dit de waakzaamheid der Engelsche kruisers niet verdubbelen?

Ofschoon reeds op den 10 Maart te *Duinkerken* aangekomen, belette wind en weer hem vóór den 13 in zijne vischerschuit zee te steken, zwalpte hij en stormende tegenwind dreven hem den anderen dag *Calais* binnen. Eerst den 23 vond hij het gunstig weder uit te zeilen. Hij verkoos den nacht, en voer met lange den Engelsche kust, vermoedende, dat men hem aldaar wel het minst zou verwachten. Den volgenden nacht stak hij met voor den wind over, en bereikte op den 25 den hoven, waar men hem, dobberende tusschen muren en hoge rotskusten, had ingewacht, en met broederlijken handdruk en zegenwenschen volle zeeman hoever ben' ook rondom de wereld had gedaan; maar gehoorzaamheid aan Hoog Gezag bestuurde zijnen wil, en *Medemblik* had eene aanwinst gedaan. Voor de wetenschappen arbeidde hij hier, en ontving er in het vorig jaar den loon voor, dat het Koninklijk Nederlandsch Instituut hem tot Lid in haren klassen opnam.

Doch hooger eer was hem weggelegd. De Koning heeft zijne verdiensten gekroond, door hem, met den rang van Schout-bij-Nacht, te benoemen tot Gouverneur-Generaal der Nederlandsch West-Indische Bezittingen.

Onze hartelijkste wenschen zullen den edelen man naar zijne verhevene bestemming vergezellen. Hij verdient de eer, die hem te beurt valt, als mensch, en als dienaar des Konings. Zijne borst prijkt met eenen rijkdom van ordeteekenen; het inwendige stemt met die uitdrukking overeen.

Helder *5 Januarij 1839.* — J. H. S.

(*) Moet zijn: *bij het vertrek van den Kommandant Deeres, onder verscheidene elkander opvolgende Kommandanten, van welken nog de Schout-bij-nacht* de Man *in leven is, als vierde Officier, vier jaren achtereen op den Helder.*

ADVERTISSEMENTEN.

De *Quotisatielijst* voor de Schutterij over het Jaar 1839, door den Heer Gouverneur Generaal *ad interim*, bij Gouvernements - Order van den 9den dezer, No. 89 | 12, Executoir verklaard zijnde en de Kwartiermeester der Schutterij H. BENJAMINS, van- en met Maandag den *vijftienden* dezer, op de gewone Kantooruren, ten zijnen huize in de *Saramacca Straat*, zullende vaceren tot den ontvangst der verschuldigde Contributien; — zoo wordt hiervan mits deze naar aanleiding van art. 27 der Wet van 31 December 1835, aan de Contribuabelen kennis gegeven en dezelve daarbij herinnerd aan Art. 31 en 32 derzelfde Wet, in verband met art. 15 en 16 der Wet van 13 | 14 Mei 1836, bij welke artikelen is bepaald, dat op pœne van vervolging, de Contributien vóór den laatsten Junij van elk jaar moeten aangevuld zijn.

Paramaribo den 30 April 1839.

De Luitenant Kolonel, Kommandant der Schutterij,

R. FIERS SMEDING.

F. J. BINZ

(15418) Heeft ontvangen per Kapt. A. P. HAVINGA, en biedt te koop aan:

AARDAPPELEN, BOTER, HAMMEN, KAZEN, gezouten Vleesch, en gerookte Spek, Worst, Saucijsen en Rolpens.

Wit gebloemd Neteldoek, GEDRUKTE en GEBORDUURDE HOOFDDOEKEN, witte garen Dril, Satinet en meer andere *STUKGOEDEREN*.

Gemaakte fijne witte MANS HEMDEN, lakensche ROKKEN en JASSEN, LAKEN, DRAP PERUVIEN, en DRAP D'ETE in *soorten*, witte Casimier en Rond Laken, witte Satijn en Merinos Dames Schoenen, hooge en lage Mans en Jongens Schoenen en Pomp dito.

Kooper en Blikgoed, Tafelmessen en Vorken, Pennevessen en Scharen.

COMPOSITIE KAARSEN en meer anderen *GOEDEREN*.

G. J. LUGARD & Co.

(15413) Hebben per Kapt. TJEBBES ontvangen en bieden te koop aan:

Hammen, Aardappelen, Z. M. en Komm. Kazen, Saucijsjes, Rolpens, kwart tonnen Zoutvleesch, Bil- en Paterstukken

Roode Wijn in oxhoofden, Patent en Lijn Olie in pullen en meer andere *GOEDEREN*.

(15414) Aangebragt per Kapt. R. TJEBBES te bekomen bij J. C. TELTING, J. GZ. & COMP.

Verscheu *PROVISIEN*, gerookt Zalm, diverse *MANUFACTUREN*, Borstels, Vischersgarnt, Kurken, Neger Duffels, Waaikokken, *VEREWAREN*.

Fijne Fransche *WIJNEN*, Rhijn dito, Madera dito, per doozijn in kwart pijpen, wit en bruin Bier, naar &c. &c.

(15419) Op voldoende zekerheid en tegen de gewone Interest, *GELDEN* te bekomen bij

JOSEPH HEIDEMANS qq. e. a.

(15416) F. W. CRAGIN en Echtgenoot en PAUL CRAGIN verrekken.

(15415) JOHN HOLLIDAY vertrekt.

Te Paramaribo, bij J. J. ENGELBREGHT.